

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.
Katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Jana Slavíčka na téma
„Nepromlčitelnost práva na vyplnění blankosměnky“

Rozsah práce: 55 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 2. prosince 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil vysoce aktuální i prakticky využitelné téma, když blankosměnka je rozšířeným nástrojem zajištění dluhu a závěr o nepromlčitelnosti práva na její vyplnění představuje problém. Ustálená judikatura k němu vyvolává pochybnosti, je proto potřebné a užitečné je znovu otevírat a zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako poměrně náročné. Pojí se k němu sice slušný okruh odborných pramenů, ty však nenabízejí jednotné a spolehlivé odpovědi byt' jen na základní otázku promlčitelnosti „kreačních“ práv, resp. vymezení jejich okruhu, natož v zatřídění a navazujícím režimu promlčení práva na vyplnění blankosměnky. Zvládnutí tématu vyžaduje nutnost zorientovat se v složitém systému směnečného práva a v odborných pramenech k němu, ale také v nezbytných přesazích do širších souvislostí na jedné straně ústavněprávních, resp. právně-filozofických, na straně druhé obligačních, resp. obecně civilistických, i reálně ekonomických, které dál zvyšují nároky na přípravu i zpracování tématu.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl podrobit převažující judikatorní závěr o časové neomezenosti práva na vyplnění blankosměnky odbornému přezkumu na pozadí komplexnější analýzy otázky, zda má toto právo nějakému omezení podléhat, případně v jakých situacích, a pokud ano, zda se tak má dít pomocí institutu promlčení. Domnívám se, že tohoto cíle diplomant dosahuje (byť s dílčími výhradami popsány níže). Jeho práce přispívá do odborné diskuse ke zvolenému tématu.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předloženého díla je evidentní. Nepochybuji o tom, že je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je vystavěna logicky. Úvod nastiňuje cíle diplomantovy práce, závěr rekapituluje jeho hlavní zjištění. Jádrem práce diplomant přehledně člení do osmi kapitol, v jejichž úvodu vždy stručně představí záměr, který jimi sleduje, a v závěru zhodnotí dílčí poznatky, resp. východiska pro další kapitoly.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů mám za slušný, jak pokud jde o díla specializovaná na oblast směnečné úpravy, tak zdroje k obecnějším souvislostem ústavněprávním či naopak

civilistickým, a to i v kontextu jejich historického vývoje (i když tyto obecnější zdroje, myslím, mohly být čtenější). Oceňuji důslednou reflexi judikatury, ale i zohlednění pramenů zahraničních.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy odpovídá náročným požadavkům na vědeckou práci. Oceňuji důsledné zmapování relevantní faktografie, včetně dostupné judikatury a stavu odborné diskuse k ní, a její kritické zhodnocení, a to na pozadí ústavněprávní (právé-filozofické), obecně civilistické, historické i komparativní analýzy. Především je však třeba vyzdvihnout, že autor se pokusil nabídnout vlastní pohled, systém, argumenty, včetně nového kritéria, dle něhož by se mělo lišit právní posouzení otázky promlčitelnosti práva na vyplnění blankosměnky (konkrétně hledisko hospodářského účelu směnky v podkladovém kauzálním vztahu). O správnosti této diferenciaci sice nejsem přesvědčen. Pochybuji, zda lze v případě směnky platební (pro soluto) z povahy věci vůbec uvažovat o blankosměnce, resp. o tom, že již vystavením takové (blanko)směnky zaniká podkladový kauzální vztah. Odkud by se potom podávalo, jak a kdy směnku vyplnit, když kauzální závazek by vzal za své již vystavením (blanko)směnky a dál se nevyvíjel, neboli proč v takovém případě směnku nevyplnit rovnou při vystavení, resp. zániku tohoto závazku? Oceňuji nicméně, že diplomant o problému přemýšlel ryze abstraktně (v obecné rovině právní) a snažil se hledat řešení odpovídající specifickému kontextu té které situace. Hlubší reflexi by myslím zasluhovala také vazba na zákonem výslovně předvídané pravidlo, dle něhož promlčení kauzální pohledávky nemá vliv na uplatnění práv ze směnky. Uvítám, jestliže diplomant na obě mé připomínky zareaguje v průběhu ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková i stylistická úroveň práce víceméně odpovídá. Narazil jsem v ní na poměrně dost překlepů či chyb, a to nejen v psaní interpunkce. Některým větám nerozumím. Chybějí v nich slova, nebo jsou – dle mého – napsány opačně. Tak např. na str. 30 diplomant uvádí: „*Prvním je dovodit nepromlčitelnost vyplňovacího práva a tím ho časově omezit.*“ Na str. 46 potom: „*V obiter dictu poznamenal, že i v historii, kdy převažovala funkce platební, byly směnky užity jako nástroj placení v budoucnu, a i tehdy byly směnky ve funkci jevem výjimečným.*“ Za nevhodné považuji používání zkratk právních předpisů v souvislém textu práce, aniž diplomant cituje jejich konkrétní ustanovení, ale i dalších zkratk, třebaže ustálených (např. „NS“, kterou navíc ani neuvádí v přehledu na str. 55). Některé poznámky pod čarou (viz např. č. 4 na str. 3) nedodržují standardní větnou strukturu, tj. nezačínají velkým písmenem a nekončí tečkou. Na str. 5 nahoře diplomant pojednává o „Vrchních soudech“ (tedy s velkým počátečním písmenem), na řadě míst jinde potom o „Vrchním“ soudu, aniž specifikuje kterém (byť z kontextu je zřejmé, že míní ten pražský).

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na dílčí nepřesnosti, ať věcné, tak terminologické. Diplomant kupříkladu běžně používá párovou terminologickou dvojici „povinný“ a „oprávněný“. Je mu zřejmé, jaký obsah tyto pojmy v civilním právu standardně mají? Na str. 23 zmiňuje promlčecí „dobu“. Na str. 49 píše o promlčení „blankosměnky“. Na několika místech práce pojednává o právní úpravě v obchodním zákoníku v přítomném čase (viz např. na str. 28). V argumentaci zdrojů vázícími se k úpravě promlčení do konce roku 2013, resp. 1950 ostatně postrádám úvahu nad

jejich využitelností i pro poměry nového civilního kodexu. Změnila se nějak koncepce promlčení na těchto milnících vývoje našeho civilního práva? Nerozumím úvaze na přelomu str. 26 a 27, dle níž vezme-li „povinný“ zpět jednou uplatněnou námitku promlčení, počne ohledně dotčeného práva běžet nová promlčecí lhůta k jeho „vymožení“. Nepochopil jsem, proč mezi práva „učinit právní jednání“ diplomant zařadil právo „na odstranění neoprávněné stavby“ (str. 31). Nejsm si jist, k jakým vlastním závěrům diplomant dospívá, pokud jde o promlčitelnost „kreačních práv“. Ve výčtu bych mohl pokračovat, pro účely tohoto posudku to nicméně nepokládám za významné. Uvítám, jestliže se diplomant ke zmíněným otázkám, resp. připomínkám vyjádří v průběhu ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Výše dle textu ad 3E. a 4.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným dílčím výhradám práci celkově hodnotím jako zdařilé dílo, způsobilé obhajoby i obhajitelné. Výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby, předběžně nicméně nevylučuji ani klasifikovat práci stupněm výborně.

V Praze dne 25. prosince 2021

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.